

Veszélyes kitörések a növényi baktérium "XYLELLA FASTIDIOASA" által

Автор(и): Антон Величков, Експерт БАБХ

Дата: 26.01.2014 Брой: 1/2014

Xylella fastidiosa először az Európai Unióban, Dél-Olaszország Puglia régiójában azonosították, ahol 8000 hektár olajfát fertőzött meg. Bizonyított, hogy a baktérium vektoraként bizonyos szívó rovarfajok működnek, amelyek a nedvek szívásával terjesztik a fertőzést az egészséges növényekre. Az olajfán kívül a baktérium más növényekben is kimutatható, mint például mandula, őszibarack, szilva, sárgabarack, szőlő, citrusfélék, napraforgó, kávé, valamint tölgy, szil, páfrányfenyő stb. Fontos megjegyezni, hogy a növények hordozhatják a baktériumot anélkül, hogy a betegség tünetei megjelenjenek. *X. fastidiosa* az Európai Unióban (EU) szabályozott karantén kártevő, amelynek bevitelét és terjedését a tagállamokban tilos.

Olaszországban kitört járvány miatt az Európai Bizottság felkérte az EFSA-t, hogy nyilatkozzon a baktérium terjedésének megelőzésére vonatkozó intézkedésekről, állítsa fel a gazdanövények

listáját, és határozza meg a fertőzött növényfajok és a vektor rovarok EU-ba történő bekerülésének különböző módjait.

Az EFSA Növényegészségügyi Testületének szakértői arra a következtetésre jutottak, hogy a *X. fastidiosa* nagyon széles gazdanövény-körrel rendelkezik az EU-ban, valamint Európában elterjedt őshonos vadfajokkal is. Ezen kívül számos más olyan faj létezik, amelyek potenciálisan fertőzhetők a baktériummal, de soha nem kerültek fertőzésnek kitettség alá, ami tovább nehezíti a valószínű hatás meghatározását. Mivel a *X. fastidiosa* terjedésének egyetlen módja a vektor szívó rovarokon keresztül történik, amelyekről ismert, hogy rövid, legfeljebb 100 méteres távolságot képesek repülni, az EFSA arra a következtetésre jut, hogy a fertőzött, ültetésre szánt növények mozgatása a *X. fastidiosa* hosszú távú terjedésének leghatékonyabb módja. Ezen kívül a vektor rovarok növényküldeményekkel együtt történő szállítása is azonosított lehetséges kockázat a terjedési terület kiszélesítésére. Ezért a *X. fastidiosa* EU-beli terjedésének fő forrása a kereskedelem és az ezt követő, ültetésre szánt növények mozgatása. Nincsenek adatok a *X. fastidiosa* sikeres kiirtásáról már fertőzött növényekből. Ezért az EFSA a terjedés megelőzésére és megfékezésére irányuló módszereket és stratégiákat javasol, amelyek során a hangsúlyt két fő fertőzési útvonalra kell irányítani – az ültetésre szánt növényekre és a fertőzött rovarokra a növénytermesztési gyakorlatban.